

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/29/2017
Identifikačné číslo spisu:	6114224206
Dátum vydania rozhodnutia:	31.01.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:6114224206.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu JUDr. Ivana Pádeja, správcu konkurznej podstaty úpadcu Slovenské Lodenice, a.s., so sídlom v Komárne, ul. Roľníckej školy 1519, IČO: 31 411 541, zastúpeného advokátom JUDr. Róbertom Faturom, so sídlom v Považskej Bystrici, Centrum 18/23, proti žalovanému JUDr. Jánovi Franekovi, Exekútorský úrad s o sídlom v Liptovskom Mikuláši, Kollárova 2, bývajúcemu v D., o zaplatenie 336 682,85 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 12 C 392/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. septembra 2016 sp. zn. 16 Co 576/2015, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 22. septembra 2016 sp. zn. 16 Co 576/2015 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 29. apríla 2015 č. k. 12 C 392/2014-131 žalobu zamietol a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal. Uviedol, že žalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 11 C 14/2002 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co 262/2006 zaviazaný vydať žalobcovi hnutelné veci, ktoré žalovaný spísal ako súdny exekútor. Nakoľko žalovaný nesplnil povinnosť, žalobca podal návrh na vykonanie exekúcie. Poverený súdny exekútor JUDr. Jaroslav Kabáč začal vykonávať exekúciu voči žalovanému ako povinnému, avšak nakoľko žalovaný nemal hnutelné veci, žalobca ako oprávnený podal návrh na zastavenie exekúcie. V predmetnom konaní sa žalobca domáhal náhrady škody v sume žalovanej istiny s príslušenstvom ako náhrady za hodnotu nevydaných hnutelných vecí. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že právo žalobcu sa podľa § 101 Občianskeho zákonníka premlčuje za tri roky. Žalobcovi uplynula premlčacia doba dňa 1. marca 2010, pričom počas súdneho konania vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 11 C 14/2002 premlčacia doba neplynula. Žalobca podal predmetnú žalobu po uplynutí premlčacej doby, a preto súd nemohol žalobe žalobcu vyhovieť.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 22. septembra 2016 sp. zn. 16 Co 576/2015 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako

vecne správny a zároveň vyslovil, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd vyslovil, že súd prvej inštancie správne posúdil otázku premĺčania nároku žalobcu a podľa jeho názoru je potrebné predmetnú žalobu považovať za žalobu na náhradu škody, pričom konanie sp. zn. 11 C 14/2002 vedené na Okresnom súde Liptovský Mikuláš nespôsobilo prerušenie plynutia premĺčacej doby pre dané konanie o náhradu škody. Uvedené konanie bolo konaním o vydanie veci a žalobca si mohol uplatniť právo na náhradu škody už súbežne s konaním o vydanie veci. Avšak aj doba počítaná súdom prvej inštancie je postačujúca na to, že v dôsledku plynutia času došlo k premĺčaniu žalobcom uplatneného práva.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu doručil žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) súdu prvej inštancie v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu dňa 15. decembra 2016 dovolanie. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na nové rozhodnutie, prípadne, aby sám rozhodol tak, že žalobe žalobcu vyhovie. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania. Dovolateľ mal za to, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva do takej miery, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku, zákon č. 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“) a zároveň sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ Civilného sporového poriadku). Dovolateľ uviedol, že žalobu podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš, ktorý vec postúpil Okresnému súdu Banská Bystrica, pričom vo veci mal konať Okresný súd Liptovský Mikuláš. Ďalej uviedol, že konajúci súd vec nesprávne právne posúdil, nakoľko povinnosť žalobcu domáhať sa alternatívneho petitu v zákone neexistuje, je to len právo. Zároveň nesúhlasil s tvrdením, že došlo k premĺčaniu nároku na náhradu škody, nakoľko o skutočnosti, že žalovaný ako povinný nemá hnutelné veci, ktoré mal povinnosť vydať, sa žalobca dozvedel dňa 26. januára 2011, a to na základe oznámenia súdneho exekútora JUDr. Jaroslava Kabáča, u ktorého prebiehalo exekučné konanie. Predmetnú žalobu považoval dovolateľ za podanú včas, keďže exekučné konanie bolo zastavené uznesením zo dňa 14. januára 2014 č. k. 8 Er 241/2008-175 a od tohto momentu si žalobca mohol uplatňovať právo na zaplatenie hodnoty hnutelných vecí. Záverom uviedol, že odvolací súd mu svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu prináležiace procesné práva, nakoľko vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobcu v odvolacom konaní bolo žalobcovi doručené dňa 19. septembra 2016 a následne o tri dni (22. septembra 2016) odvolací súd vydal rozsudok bez toho, aby mal žalobca možnosť predložiť k vyjadreniu žalovaného stanovisko.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu považuje za zákonný a správny a dovolanie žalobcu za tendenčné. Navrhol dovolanie odmietnuť, príp. ako nie dôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

6. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

8. Dovolateľ tvrdil, že v danom prípade mu odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu prináležiace procesné práva, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a to z dôvodu, že mu, okrem iného, neumožnil predložiť stanovisko k vyjadreniu žalovaného k odvolaniu vo veci samej.

9. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 156/2014 publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 8/2016 uviedol, že „nevyhnutnou podmienkou zabezpečenia účinnej možnosti odvolateľa vyjadriť sa k úkonu protistrany svojou replikou je, že mu súd na toto vyjadrenie poskytne primeranú lehotu, ktorá nemôže byť kratšia ako päť dní“.

10. Vyššie uvedený judikát konštatoval, že v súlade s princípom „rovnosti zbraní“ (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ďalej aj „Dohovor“) každá procesná strana musí mať rovnakú možnosť hájiť svoje záujmy a žiadna z nich nesmie mať podstatnú výhodu voči protistrane [viď napríklad rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len ESĽP) vo veci Delcourt proti Belgicku z roku 1970]. V súlade s právom na kontradiktórne konanie musia mať procesné strany príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale i oboznámiť sa so všetkými ďalšími dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené, s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim.

11. Predmetný judikát tiež poukázal na to, že ESĽP vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. ESĽP v tomto rozsudku dospel k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia. ESĽP v tomto rozsudku výslovne neuviedol, v akej lehote má byť vyjadrenie k odvolaniu doručené odvolateľovi, zo samej podstaty argumentácie ESĽP ale vyplýva, že nevyhnutným je nielen to, aby sa odvolateľ mal možnosť oboznámiť s obsahom vyjadrenia protistrany k jeho odvolaniu, ale (zároveň) to, aby mal možnosť účinne vyjadriť sa v čase pred rozhodnutím odvolacieho súdu. Nevyhnutnou podmienkou zabezpečenia účinnej možnosti odvolateľa vyjadriť sa k úkonu protistrany svojou replikou teda je, že mu bude vytvorená procesná možnosť vyhotoviť svoje stanovisko tak, aby mal dostatok času na jeho prípravu. Podľa názoru najvyššieho súdu vyjadreného v uvedenom judikáte by preto mal súd doručovať odvolateľovi vyjadrenie protistrany k odvolaniu tak, aby medzi doručením vyjadrenia odvolateľovi a rozhodnutím odvolacieho súdu neuplynul čas kratší ako päť dní. Ak tak súd nekoná, má jeho postup znaky procesnej vady uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

12. V danom prípade sa žalovaný vyjadril k odvolaniu žalobcu v procesnom úkone z 12. júna 2015 (viď č. l. 149 až 150 spisu). Žalovaný v tomto úkone podrobne skutkovo a právne argumentoval a polemizoval s uplatnenými odvolacími dôvodmi dovolateľa. Predmetný procesný úkon žalovaného bol odvolacím súdom žalobcovi (viď úpravu pre súdnu kanceláriu založenú v spise na č. l. 152) doručený 19. septembra 2016 (viď doručka na č. l. 152 spisu).

13. Odvolací súd vyhlásil svoj rozsudok 22. septembra 2016.

14. Vzhľadom na to, že vyjadrenie žalovaného k odvolaniu dovolateľa bolo odvolacím súdom dovolateľovi doručené 19. septembra 2016 a odvolací súd vydal dovolaním napadnutý rozsudok (už) 22. septembra 2016, je opodstatnené konštatovanie, podľa ktorého odvolací súd v predmetnej veci konal tak, že svojím postupom založil procesnú vadu konania považovanú v čase jeho rozhodovania za znemožňujúcu realizáciu procesných práv dovolateľa (viď § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v znení do 30. júna 2016).

15. Aj keď bolo dovolanie podané 15. decembra 2016, teda za účinnosti CSP, podľa právneho názoru odvolacieho súdu naďalej (t. j. aj po 1. júli 2016) nevyhnutnou podmienkou zabezpečenia účinnej

možnosti odvolateľa vyjadriť sa k úkonu protistrany svojou replikou je, že mu súd na toto vyjadrenie poskytne primeranú lehotu. Dovolací súd poznamenáva, že pokiaľ za predchádzajúcej právnej úpravy bolo potrebné považovať za primeranú lehotu päť dní (viď R 8/2016), za súčasnej právnej úpravy - ako je to výslovne uvedené v ustanovení § 374 ods. 1 CSP - nemôže byť táto lehota kratšia ako desať dní.

16. Najvyšší súd so zreteľom na vyššie uvedené konštatuje, že odvolací súd v danej veci nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (viď § 420 písm. f/ CSP).

17. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, pričom sa nezaoberal ďalšími námietkami dovolateľa uvedenými v dovolaní.

18. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

19. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.